

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu anu 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĒ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicație

Scrierile nefrancone nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămă.

N°. 197.

Mercuri, 3 (15) Septemvre.

1886.

BrașovŪ, 2 Septemvre 1886.

Pare că nu-i lucru curatŪ. De câte ori kulturegyletiștii își ținŪ adunările generale în Meca maghiarismului ardelenescŪ, tocmai atunci mai puținŪ se vorbește de ei.

Asta a surprinsŪ foarte multŪ foile „patriotice“ și pe „patrioți“, și se vede că geniulŪ rŪu i-a îndemnatŪ sĒ afirme în pressă, că acĕstă tăcere a naționalităților este pentru „Kulturegylet“ unŪ „semnŪ bunŪ.“

AmŪ fi tăcutŪ și mai departe, căci mărturisimŪ că timpulŪ ne este multŪ mai scumpŪ, decătŪ ca sĒ ne ocupămŪ cu oficată ideă a maghiarisării; dĕr amŪ cređutŪ că îndeplinimŪ unŪ actŪ de umanitate deschidĕndu-le ochii celorlŪ ce se află în rătăcire.

Sinceri ca totdeuna, ținemŪ sĒ le arătămŪ kulturegyletiștilorŪ motivele ce ne facŪ sĒ nu ne perdemŪ nici timpulŪ și sĒ nu stricămŪ nici hărtia ocupându-ne de ei.

Noi primimŪ totă campania maghiarisării ca unŪ jocŪ de teatru tragi-comicŪ. Eroii piesei își învață rolurile peste anŪ pe la filiale, ăr la adunarea generală se reprezintă piesa întregă. Anunțurile se facŪ cu luni înainte prin foile „patriotice“, în care eroii își facŪ reclame, fiecare după cum îlŪ taiă capulŪ: unulŪ injurândŪ pe Români, altulŪ pe Sasi, alŪ treilea și pe unii și pe alții, și așa mai departe. La reprezentația piesei partea tragică o formăză scenele cu: patria, națiunea, maghiarismulŪ, irredentismulŪ, dacoromănimulŪ, pangermanismulŪ ș. a. Vine apoi partea comică: banchetulŪ, toastele, decă se pôte și danțŪ, și în fine — dulcele somnŪ până a doua ȳ, când kulturegyletiștii deșteptându-se se frĕcă la ochi, ca sĒ se desmetecĕscă din frumosulŪ visŪ alŪ ȳilei trecute.

AlŪ doilea motivŪ, care ne face sĒ nu ne ocupămŪ de campania kulturegyletistă suntŪ fiascurile ce le suferŪ luptacii nedumeriți ai maghiarisării. Ne dōre inima de rŪulŪ altuia și apoi unde mai pui și simțulŪ de rușine ce presupunemŪ că trebuie sĒ cuprindă pe celŪ ce într'o întreprindere nicĕdecum recomandabilă vede că totă lumea îi întōrce spatele. Intrebarea e numai decă simțulŪ de rușine se unesc cu șovinismulŪ.

AlŪ treilea motivŪ ce ne face sĒ tăcemŪ și care e celŪ mai puternicŪ, e convingerea ce o avemŪ despre puterea de viață națională a poporului românŪ, care ia în bătaia de jocŪ orice încercare de maghiarisare.

„Până nu se înființase „KulturegyletulŪ“ — ne scrie unŪ RomânŪ de lângă Calea lui TraianŪ — flăcăii noștri dăinuiau doine de ale lorŪ ca:

Eu mĕ ducŪ, codrulŪ, rămăne,
Plănge frunȳa după mine ș. a.

„Ēr de când maghiarismulŪ și-a datŪ arama pe față, pe tōte cōstele și luncile n'auȳi cāntându-se decătŪ „Deșteptă-te Române,“ „Frunȳuliȳă, frunȳuliȳă verde de ștejarŪ,“ „Mĕi copii cu chieca lungă,“ „SuntŪ RomânŪ de viȳă vechiă,“ ș. a. Pagubă că nu s'a înființatŪ „KulturegyletulŪ“ mai de demultŪ!“

Când odată din întĕmplare amŪ întreatŪ pe nisce țĕrani românŪ, — cari vorbĕu de altfelŪ bine unguresce, fiindŪ că avĕu afaceri cu Șecui — că ce ȳicŪ ei despre sbuciumările MagyarilorŪ de-a'i face Unguri pe Români, cu unŪ zămbetŪ foarte semnificativŪ răspuseră: „Cătu-i hĕulŪ, Domnule! Nu ne batemŪ noi jocŪ de moșii și strămoșii noștri. Ungurii cară apă cu ciurulŪ!“

Când lucrurile stau astfelŪ, cum amŪ putĕ noi sĒ ne perdemŪ timpulŪ, care ne e atătŪ de scumpŪ, ocupându colōnele din fruntea ȳiarului cu cestiuni ce se 'nvĕrtescŪ împrejurulŪ unei idei bolnave, căreia ca mâne au sĒ-i cānte kulturegyletiștii vecinica pomenire?

Și chiar decă am fi atătŪ de risipitori cu timpulŪ, ce sĒ scriemŪ despre reprezentațiunile teatrale anuale kulturegyletiste? SĒ vorbimŪ despre sforăiturile actorilorŪ? Sĕu despre lista de bucite și de bĕturi dela banchetŪ? Sĕu despre vedeniile ce le-au avutŪ în visŪ sufletele bolnave ale patrioțilorŪ patentati și nepatentati?

Tōte acestea suntŪ lucruri, cari au locŪ numai într'o fōiă umoristică, ca sĒ-și petrecă o-mulŪ, nicĕdecum însĕ într'unŪ ȳiarŪ politicŪ ca alŪ nostru cu o nobilă și patriotică misiune.

AvemŪ noi alte cestiuni de tractatŪ, cestiuni seriose: persecuțiuni, asupriri, împilări, nedreptățiri, și alte multe necazuri, ce avemŪ a le multămi rassei domnitōre.

Ce privesce „KulturegyletulŪ“, ne vomŪ mărgini a înregistra din timpŪ în timpŪ, în rubrica scirilorŪ mĕrunte sĕu a varietățilorŪ, cāte o emulare în șovinismŪ, cāte unŪ fiasco, cāte o scenă tragi-comică, după cum vomŪ găsi noi cu cale. Dĕr snriosŪ nu ne mai putemŪ ocupa cu extravaganțele șoviniste.

„SemnŪ bunŪ“ sĒ fiă pentru kulturegyletiștii faptulŪ, că noi Români nu vremŪ sĒ scimŪ de nebuniile lorŪ? Ii lăsămŪ sĒ judece singuri. decă suntŪ în stare.

PactulŪ austro-ungarŪ.

MinistrulŪ ungurescŪ de comerțŪ, contele Szechenyi, a răspunsŪ ministrului de comerțŪ austriacŪ printr'o notă în afacerea modificărilorŪ făcute de camera deputațilorŪ austriaci în proiectulŪ de lege a tarifului vamalŪ.

MinistrulŪ Szechenyi ȳice, că guvernulŪ ungurescŪ e gata a recomanda dietei ungurescŪ sĒ primĕscă modificările, în casŪ când se va ajunge la o înțelegere în privința tuturorŪ diferențelorŪ. Nu va primi însĕ guvernulŪ ungurescŪ cu nici unŪ prețŪ taxa vamală de 2 fl. în aurŪ pentru petrolulŪ brutŪ greu și de 2 fl. 40 cr. pentru celŪ ușorŪ, ce a stabilitŪ camera dputațilorŪ austriaci, căci cu asemenea taxă vamală industria de petrolu e-sistentă în Ungaria s'ar face imposibilă și visteria statului ar suferi o însemnată pagubă. GuvernulŪ ungurescŪ propune, ca sĒ se introducă și la noi principiulŪ vămurei petrolului, ce e valabilŪ în Germania, scutindu-se de vamă petrolulŪ brutŪ, ăr petrolulŪ rafinatŪ sĒ se vămuiĕscă în modulŪ corĕspunȳetōrŪ. În același timpŪ guvernulŪ ungurescŪ cere o esențială modificare a tarifului vamalŪ stabilitŪ pentru tortulŪ de bumbacŪ, pentru lână, pentru tortulŪ de lână și pentru mărfurile de lână, pentru arama brută și pentru mașinele de cusutŪ.

În conferințele ce se vorŪ ȳine în curĕndŪ între reprezentanții guvernelorŪ austriacŪ și ungurescŪ asupra acestorŪ cestiuni pendente, se va aduce în vorbă pōte și cestiunea sporirei dărei de consumŪ pe petrolu și a sporirii vămii pe cafea, precum și cestiunea d'a se plăti vama pe petrolu în hărtia.

Aniversarea luărei Griviței.

Sămbătă în 30 AugustŪ s'a serbatŪ în România aniversarea luărei Griviței de cătră trupele române la 30 AugustŪ 1877. Cu acĕstă ocaziune scriă „România“:

TricolorulŪ naționalŪ este arboratŪ pretutindenea. Tōte legațiunile străine au rădicatŪ bandierele. Romănimă, dela unŪ capĕtŪ la altulŪ alŪ Daciei, serbĕză pe față și în inimă... a noua aniversare a luărei Griviței de cătră nemuritōrele bataliōne ale tinerei armate romăne ce, pentru prima ōră în secululŪ nostru, a primitŪ botozulŪ sangelui într'o bătăliă regulată. Străinătatea, care ne-a admiratŪ atunci, și care a recunoscutŪ în eroii noștri pe aceiași viteji, cari sub Domni noștri independenți și naționali, au purtatŪ cu gloriă vulturii românŪ dela Baltica până sub murele Adrianopolei; străinătatea ne admiră și astăȳi, și, prin semne vĕdite, aduce omagiu valōrei oșteanului românŪ și existenței

statului, care ca și unŪ Fenice, a odrăslitŪ la viața de siue stătătōre, din sângele ȳecimilorŪ de mii de vieȳe romănescŪ repuse pe câmpiele Bulgariei, alături cu legiunile rusescŪ, pentru... a contribui atătŪ la apĕrarea Patriei romăne, cātŪ și spre a aduce ȳiua în care OrientulŪ sĒ fiă alŪ popōrelorŪ ce-lŪ locuescŪ.

Ētă în adevĕrŪ o serbare la care se va asocia, din totŪ sufletulŪ sĕu, orice RomânŪ fără excepțiune de partidŪ sĕu provincie. Și acĕsta va fi aȳi, și acĕsta va fi mâne până la sfirșitulŪ vĕcurilorŪ.

ȳi măreță, ȳi sfântă, ȳi neuitată, ȳi alesă între ȳile, te salutămŪ cu venerațiune și te vomŪ saluta din totŪ sufletulŪ nostru. Căci în 30 AugustŪ 1877 sângele cursŪ s'a transformatŪ într'o rouă dătătōre de viață care s'a revĕrsatŪ asupra Romăniei ca și asupra Orientului întregŪ, întocmai precum acĕstŪ nobilŪ sângeromănescŪ a cursŪ seculu întregŪ pentru apĕrarea Crucii și a NaționalitățiiŪ nōstre și a vecinilorŪ noștri.

Martiri dela Grivița, recunoscința eternă vouă! Repausați în pace! Voi vați făcutŪ datoria. Rămăne sĒ ne-o facemŪ și noi pe a nōstră!

Manevre austriace și rusescŪ.

ImpĕratulŪ Rusiei — scrie „N. fr. Presse“ — a sositŪ în 11 Septemvre, acompaniatŪ de marele principe, în Brest-Litewsk, unde se vorŪ ȳine marl manevre ale trupelorŪ rusescŪ. D-lŪ de Giers a așteptatŪ pe ȳaru deja acolo. Totodată se vorŪ ȳine, precum scimŪ, și manevre ale trupelorŪ austriace în Galiția și impĕratulŪ FranciscŪ IosifŪ se află deja de câteva ȳile în Grodek. Domnitorii amĕndurorŪ impĕrății învecinate petrecŪ de prezentŪ în provinciile lorŪ mărginașe, și depărtarea dintre ambele curți abia este de câteva ōre. Cu atătŪ mai multŪ trebuie sĒ ne surprindă, că nici unulŪ diu cei doi monarhi n'a trimesŪ, precum e obiceiul, o personalitate în misiune specială spre a saluta pe suveranulŪ învecinatŪ. Acĕsta se va observa cu atătŪ mai multŪ, cu cātŪ impĕratulŪ Wilhelm a trimesŪ la Brest-Litewsk pe nepotulŪ sĕu, prințulŪ Wilhelm, ca sĒ salute pe ȳarŪ, și cu cātŪ în cuartirulŪ generalŪ alŪ impĕratului FranciscŪ IosifŪ se așteptă sĒ vină sĒ-lŪ salute ministrulŪ de externe românŪ, prințulŪ (?) Sturza.

Precum ni se anunță din Lubin, atașatulŪ militarŪ rusescŪ, care va fi de față la manevrele austriace, a fostŪ chiămatŪ de ȳarulŪ la Brest-Litewsk. Se pōte că generalulŪ br. Kaulbars va primi ulteriorŪ ordinulŪ de a saluta pe impĕratulŪ FranciscŪ IosifŪ. Eticheta curții ar pretinde fără îndoială Galiția, deōrece impĕratulŪ FranciscŪ IosifŪ a sositŪ în apropierea graniței comune, înainte impĕratului Rusiei.

Circulara Porții cătră puteri

în privința eventualei intervențiuni în Bulgaria

ConstantinopolŪ 7 Septemvre.

ComisarulŪ imperialŪ la Sofia ne informăză că prințulŪ Alexandru alŪ Bulgariei a decisŪ a se lepăda de puterile sale și a părăsi principatulŪ și că, din partea lorŪ, președinții adunării bulgare și ai ministerului princiarŪ, angajândŪ pe comisarulŪ nostru a ne comunica în modŪ oficialŪ acĕastă revoluțiune a Prințului, au făcut în același timpŪ sĒ se observe că guvernulŪ, armata și populațiunea bulgară nu s'ar hotărî a lăsa pe prințulŪ sĒ plece înainte de a fi primitŪ din partea curții suzerane și a marilorŪ puteri signranța că nu va fi nici o ocupare, nici amestecŪ strănŪ în Bulgaria și că condițiunile de existență, garanta tăprincipatului de tratate, vorŪ fi ocrotite.

AmŪ însărcinatŪ pe comisarulŪ nostru sĒ declare ca răspunsŪ guvernului princiarŪ că, avĕndŪ în vedere împrejurările actuale, nu putemŪ decătŪ sĒ consimțimŪ la hotărîrea prințului de a părăsi Bulgaria, că pe cātŪ timpŪ principatulŪ nu se va depărta de calea de legalitate a liniștei și a înțelepciunei, așteptândŪ numirea succesorului Prințului, precum și de datorile ce 'i încumbă față cu curtea suzerană, nici o intervențiune străină nu va fi din nici o parte, că, prin urmare, luândŪ în considerația pemersulŪ de care e vorba, ne am pusŪ

in comunicația în astă privință cu marile puteri pentru a putea fi de acord spre a satisface dorințele exprimate de președinți.

Comunicându-se ceea ce precede d-lui ministrul așezătorilor streine, veți bine voi ați atrage serioasă atențiune și de a-l încunostiința că demersul de care e vorba alți ministrilor bulgari merită a fi luat cu atât mai mult în considerațiune de guvernul imperial, cu cât e indispensabil să se poată capătă cât mai curând unei situații anormale, care pustiesce Principatul Bulgar și Rumelia Orientală și preocupă într-adevăr pe puteri în momentul mai cu seamă în care prințul se retrage din postul său și se asigure respectul angajamentelor internaționale.

Trebuie să adăogați că guvernul imperial al Rusiei a binevoit a ne asigura în mai multe rânduri, chiar din momentul în care prințul Alexandru va părăsi Bulgaria, că Rusia n'are de locu intențiunea de a interveni în Bulgaria și că dorește a vedea domnind liniștea atât în principat cât și în Ruamelia.

Cu această ocaziune, credem că ar fi drept și urgent să fim în măsură de a asigura guvernului principatului, în numele nostru și în alți marilor puteri, că nu va fi în Bulgaria nici o intervențiune streină, și că condițiunile ce i sunt garantate prin tratate nu vor fi de loc atinse.

Binevoit a ruga pe guvernul pe lângă care sunteți acreditați de a ne da răspunsul său în privința celor ce preced și a ni-l comunica fără întârziere.

(Semnat) Said.

SCIRILE ȚILEI.

Maiestatea Sa monarhul va visita lucrările de fortificațiune din Przemysl, unde va sosi în scopul acesta și ministrul comun de război contele Bylandt-Rheidt.

—x—

Suntem informați, că guvernul român a permis Mocanilor ardeleni ași trece oile în România fără a mai depune la vamă cautiunea ce li se cerea. De asemenea caii, cari țin de țară, sunt scutiți de cautiunea vamală.

—x—

Cu ocaziunea trecerii prințului Alexandru prin Peșta, poporul adunat la gară și studenții universitari cu stegul național au strigat: „Trăiescă prințul Bulgariei! Trăiescă eroul dela Slivnița! Jos Muscalul!” Un despărțământ de studenți s'au dus înaintea consulatului rusesc strigând: „Eișen Șandor! Abzug Muszka!” și intrând chiar în curtea consulatului.

—x—

Artiștii noștri d-nii D. Ionescu și S. Mavrodin, cari ne-au delectat câte-va seri în Brașov, au dat două reprezentații teatrale în Săcele cu un succes strălucit. Măne s'era Mercur și Joi s'era voru juca în Zărnești, de unde se voru duce în Râșnov ca să dea Duminecă și Lună reprezentații. Le dorim deplină succes.

—x—

În săptămânile trecute foia oficială unghurească a publicat o lungă listă de preoți gr. or., cari au primit ajutor dela ministrul Trefort. În zilele acestea o nouă serie de preoți au primit bani. Am crezut că e păcat de țară să se ocupăm colonele cu atâtea nume, d'ar ținem a constata, că de câțiva ani încoco avem o serie de preoți, înaintea cărora banul e

mai mult decât Dumnezeu și națiunea din care face parte. Onore și stimă excepționale! Fericitii poporenii ai căror preoți au refuzat banii vândării!

—x—

Camera deputaților din Peșta își va ține întâia ședință după vacanțe, Sâmbătă în 18 Septembrie n.

—x—

Ni se scrie din Blășu: „Societatea teatrală română ambulantă din Ungaria, sub direcțiunea d-lui G. Aug. Petculescu, petrece de vre-o 8 zile în Blășu și ne delectează cu frumoase piese. În speranță că va mai petrece vre-o săptămână două la noi, rugăm pe publicul român din vecinătate și locu ca să asiste în număr cât de mare că numai astfel putem încuraja această frumoasă școală a vieții.” Un blășian.

—x—

„Szék. Nemzet” dăce că este informat din isvor sigur, că la raportul ce s'a adresat ministrului de interne unghuresc despre încălcarea granițelor unghure din partea Românilor, ministrul, drept răspuns, îndrumă comunele proprietare ca să se silască ele însele a-și apăra proprietatea lor contra încălcărilor. „Această dispozițiune — observă numitul d'iar — s'ar părea omului aprăpe de necredut; d'ar d'ea este adevărată, atunci nu ne putem lăuda că am avut mare, când guvernul nostru nu este în stare cu mijloacele ce-i stau la îndemână, ca să facă ordine față de mica, d'ar precum se vede, puternica Românie... D'ea însă guvernul le dă în cauza această mână liberă Săculelor noștri, cel puțin suntem asigurați, că pe viitor vecinii Români nu vor mai comite încălcări de graniță, numai câtă această poște să aibă și urmări serioase, și cine va lua atunci răspunderea pentru aceasta?”

—x—

„Ellenzék” nu-și află destule cuvinte de a glorifica reprezentanța comunală din Petroșeni, care deși în majoritate este nemaghiară, a votat 100 fl. pentru a se înscrie ca membră fundătoare la „Kulturregylet.” „Meritul” îl atribuie mai virtuos notarului Vasiliu Dombora. — Foia unghurească are aerul a ni-l prezenta ca Român! Ferit'a sfântul să fiă Român! n'are nemul românesc asemenea membri! S'eu e Ungur, s'eu Armean, s'eu Jidov, s'eu alt s'ange strein!

—x—

Din Strigoniu i se scrie lui „Egyetértés”, că cu ocaziunea manevrelor din acest an, din regimentul din Strigoniu au murit 7 ostași, 63 s'au bolnavit. Causa bolii nu e cunoscută. Se spune însă, că unul dintre ostașii bolnavi fiind dus în spital, s'a observat că tot trupul i s'a învinețit în scurt timp.

—x—

De câteva zile bântue în Cohalm diareea cu sânge, secărând numeroase jertfe, mai ales copii români, fiindcă părinții s'eu nu cer ajutor medical, s'eu îl cer prea târziu. Chiar și adulții sunt bântuiți de această boală.

—x—

În vilele comunei Piliș-Csaba din comitatul Peștei s'a ivit filoxera.

—x—

„Pol. Korr.” e informată din Peșta, că demisiunea ministrului de comunicațiune Kemeny e irevocabilă.

Școala de fete a Asociațiunii.

(Urmare).

Nr. 84. Urmăză la ordine raportul comisiunii școlare asupra concursurilor la posturile de profesori și profesore la școala civilă de fete a Asociațiunii, constatându-se că la cele 3 posturi de profesori s'au prezentat 15 concurenți, 2 la cele 2 posturi de profesore 10 concurențe.

Examinându-se cererile și documentele prezentate de concurenți și consultându-se și dispozițiunile legii, comisiunea constată:

a) că în virtutea §-ului 102. Art. L. XXXVIII din 1868 aspirații la posturile de învățători la școlile populare, în restimp de 1—2 ani după terminarea studiilor preparandiale, sunt dator să face examenul scripturistic și verbal din toate obiectele de învățământ și din metodica lor, d'ea voiesc a obține diploma de învățător;

b) că aspirații la posturile de învățători la școlile populare superioare și la școlile civile în virtutea §-ului 103 legea citată, afară de examenul cerut în § 102 au să trecă un examen și din obiectele de învățământ ale școlii populare superioare, s'eu ale școlii civile, și din metodica lor, — examen, care este a se face înaintea unei comisiuni numite de guvern;

c) că aceste dispoziții ale legii se întregesc prin dispozițiunile cuprinse în statutul ministerial despre conducerea preparandiilor de stat pentru școlile populare și civile de dato 13 Iulie 1877 Nr. 10998, § 12, care dăce, că după terminarea cursului de 2 ani la preparandia pentru școlile civile, aspirații la posturile de învățători la școala civilă, conform §-ului 103 Art. L. XXXVIII din 1868, pot fi admiși la examenul de calificățiune pentru obținerea diplomei de învățător; la cari se mai adăuge că: la acest examen pot cere a fi admiși și toți acei învățători dela școlile populare, cari după aprobațiune (§ 102 A. L. XXXVIII: 1868) au funcționat cel puțin 2 ani ca învățători, s'eu au continuat în timp ecuivalent studiile la un institut de învățământ superior, s'eu și aceia, cari după trecerea examenului de maturitate au funcționat 2 ani ca învățători s'eu au frecuat ca ascultători ordinari studii academice;

d) că în §§. 2 și 24 ai normativului pentru examinarea aspirațiilor la profesura de școlile civile de dato 26 Ianuarie 1877 Nr. 3309 se circumscriu aceleași condiții de admitere cu adausul că: profesorii de gimnasiu s'eu dela școlile reale pot fi aplicați la școlile populare superioare și civile, numai pentru obiectele din cari au primit atestată de calificățiune;

e) că dintre concurenții și concurențele la posturile de învățători la școala civilă, nici unul nu are diploma de învățător pentru această categorie de școlile, d'ar pe de altă parte, în virtutea §-ului 12 al statutului sus citat de sub Nr. 10998 din 1877, nu numai învățătorii aprobați pentru școlile populare elementare după practica învățătorescă de 2 ani, ci și absolvenții de gimnasiu cu examen de maturitate și 2 ani practică învățătorescă s'eu cu 2 ani studii academice, pot fi admiși la facerea examenului de calificățiune pentru școlile civile, și că prin urmare, până la trecerea acestui examen, după analogia instituției de profesori la școlile medii, pot fi admiși profesori provisorii, ceea ce se poate deduce din împrejurarea, că atât la preparandiile pentru școlile populare elementare, cât și la cea pentru școlile civile, se află în legătură organică școala populară s'eu civilă de practică învățătorescă, precum și din împrejurarea, că cerându-se la examen și cunoștințe din metodica specială a obiectelor de învățământ din fiecare din categoriile aceste de școlile, cunoștințe, pe cari cei admiși la examen în virtutea §-ului 12 al ord. ministerial, Nr. 10998/1877 lit. b. și c. numai prin funcționare provisorii la o astfel de școală și-le pot însuși.

f) În fine, combinându-se toate acestea comisiunea având în vedere: că aspirații, cari au studii academice dau mai deplină garanție pentru trecerea cu succes a examenului de calificățiune și pentru împlinirea pretenșiunilor drepte, ce se pot face la d'ea, ca fitorii învățători, atât ce privește purtarea oficiului, cât și activitatea lor literară comisiunea propune Nr. exb. 302/1886.

— și comitetul, acceptându-se vederile espuse în

FOILETONU.

Chimitor și strigături țărănești.

culesc de Eugenia Farkas din Cacuciu.

Frunză verde-a mărlui,
Nu crede ficiorului,
Că te pune pe genunchie
Și-ți mințese mii și sute,
Cu mâna pe după cap
Cu gându la alta'n sat.

Hopu leliță lelișoră
Dulce-ai fostu la gurișoră,
D'ai mâncat un blid de linte
Și-ai rămas fără de minte,
Ai mâncat un blid de bob
Și-ai rămas fără noroc.

M'am însurat și eu beat
Și-am luat hida din sat,
Hida-i hidă, nu-i frumoasă
Da mi place că-i dragăstosă.

Dragostea din ce se face?
Din omul care își place,
Nu din mere nici din pere,
Ci din buze subțirele.

Uritul din ce-i făcut?

Din omul care-i tăcut,
Uritul din ce se face?
Din omul care nu-și place.

Of, uritu, uritu, uritu,
Bola fără credemintu,
De te-ai duce, duce, duce
Ursu'n labe se te-apuice,
Și cine-a făcutu uritul
Să nu-l primescă pământul.

Gura de fetă spălată
E ca mierea străcurată,
Gură de fetă urită
Nice dracu n'o sărută

Are popa patru boi
Preoteasa buđe moi,
Are popa patru junci
Preoteasa buđe dulci.

Strigă popa din altar:
Prindeți sluga că-i tâlhar!
Preoteasa nu îl lasă,
Că a fostu slugă aleasă.

Sus e lună, jos e nor,
Depart'e badea cu doru,
Nu m'aude, nu mă vede
Că io-l strig cu mare sete.

Cine-a făcutu crîșma'n drum
N'a făcut'o de nebun
Ci-a făcut'o de-om cu minte
Cine-a bea în ea se cânte.

Nu te lele lăcomi
La ficioru cu bumbii,
C'acea-i sunt și boii;
Și nu te lele'n bucura
La ficioru înțențelatu
C'acela-i mai blăstămatu,

Tot de acelea mi-au fostu dragi
Care-s cu pôlele largi,
Tot de-acelea am iubit
Cu p'ru lung și netedit.

Duce-m'ășu cu norii'n v'ent
Nu mă pot de-al mândrii gând
M'ășu duce cu stelele
Nu mă lasă mândrele.

Când mă veți mândră b'ent,
Nu mi da drumul să mă duc,
Ci-mi așterne să mă culc,
În patul cu pilotile
S'emi aline junghiurile.

Pentru tine rujă creată

Nici n'am somn, nici n'am viață,
Pentru tine rujă plină
Nici n'am somn, nici n'am hodină.

Vai de mine bine mi-i,
Nu știu măne cum mi-a fi,
Da și măne mi-a fi bine
C'a fi plosca lângă mine.

Duce-m'ășu cu badea'n lume,
Mă tem că mi-or pune nume,
Mie grâu, bade-i tăciune;
M'ășu duce și l'ășu lăsa,
Da io nu știu cărarea
Și mă mustră inima.

Bate D'omne omu hidu,
Că nici la moră n'are r'end,
Da d'eu omu ce-i frumos
Se duce și t'ornă'n coșu.

De-ășu trăi câtă p'etra'n vale
N'oiu merge la lelea Fl'ore,
Că Fl'ore-i blăstămată,
Nu mi dă gură pe ferestră;
M'oiu duce la Palagie
Că ea ști ce-mi trebe mie;
Față mândră și spălată
Și nu gură'nzăbălată.

raportul comisiei, statornice ca principiu, ca pentru posturile de învățători la școala civilă să se prefere cei cu studii academice.

Nr. 84. În legătură cu aceste, comisiunea, abstracție făcându de concurenții cei cu studii academice, cari sunt aplicați ca profesori la alte școli medii, și pe cari nu ține consultul a-i abate din calea odată apucată, recomandă pentru numirea în posturile de învățători provizorii, la școala civilă de fete pe concurenții cu studii academice: Enea Hodoș, Septimiu Albini și cu majoritate de voturi pe concurentul Sabinu P. Barcianu, eventualu pe concurentul Constantinu Popu. Față de această propunere membrul Dr. Il. Pușcariu din motivul că probabilu nu toate clasele școlii civile se vor deschide deodată, și că prin urmare nici trebuință nu va fi de toți învățătorii acum dela început, recomandă instituirea numai a 2 învățători și a unei învățătoare.

Avându-se însă în vedere, că eleve se pot înșina pentru toate clasele, și că nu se poate lăsa să ajungă lucrul la funcționarea școlii complete fără a avea învățători necesari.

Comitetul decide a alege, în conformitate cu propunerea comisiei, 3 învățători la școala civilă.

Nr. 85. Urmându deci a se face alegerea, conformu concluderilor de sub Nr. precedentu, și anume prin votu secretu, s'au datu 10 voturi, abținându-se secretarul alu Il-lea dela votu, ca înrudită cu unul din aspiranți.

Din aceste voturi au obținutu:

Enea Hodoș 9, Septimiu Albini 9, Sabinu P. Barceanu 8, și Constantinu Popu 4 voturi. Astfel:

— se declară numiții învățători provizorii ai școlii civile de fete: Enea Hodoșiu, Septimiu Albini și Sabinu P. Barceanu, cu îndatorirea de a face la timpul său esamenale de calificare cerute prin legea statului.

Nr. 86. Aceeași comisiune, avându în vedere, că unul dintre cei trei învățători numiți ar fi să fie instituți directori, dăr avându în vedere, că nici unul din concurenții luați în considerare la numire, nu întrunesc calificarea necesară, pentru a i se încrede conducerea școlii, propune a nu se institui dintr'înșii nici unul în postul de directoru, ci a se face pe altă cale instituirea provizoriu a unei persoane capabile pentru conducerea școlii.

Comitetul, adoptându aceste vederi ale comisiei, și avându în vedere, că în conformitate cu statutul de organizare alu școlii, unu delegat alu comitetului are să poarte inspecțiunea asupra tuturor afacerilor de școlă și de internat, numește pe membrul suplentu alu comitetului, secretaru alu doilea alu Asociațiunii și profesorul la seminarul Andreianu din locu, Dr. D. P. Barcianu, delegat alu comitetului în afacerile școlare și ale internatului, cu caracterul și de director alu institutului pentru anul școl. 1886/6.

Nr. 87. Cu privire la numirea de învățătoare, venindu a fi luate în considerare numai 7 dintre concurențe, ca întrunind calificarea pentru numire provizoriu până la facerea examenului precisu, comisiunea avându în vedere, că dintre învățătoarele instituite, una ar fi a se numi directoră a internatului, er pe de altă parte avându în vedere, că dintre concurențe, cele căsătorite, tocmai din această cauză, nu potu implini principala și esențiala condițiune, de a fi de a pururea în fruntea și în mijlocul elevilor din internat și că prin urmare trebuie esimate din capul locului, — er cele necesarite, nu oferu toate garanțiile pentru aptitudinea de a conduce internatul ca director;

Mai departe, avându în vedere, că pentru anul primu alu funcționării școlii cu cei 3 profesori și cu 1 învățătoare, se va pute face proviziunea necesară, propune a se institui numai una din concurențe ca învățătoare, rămânendu ca pentru postul de directoră să se institue pe altă cale o persoană, care ofere toate calitățile recerute pentru conducerea internatului, fără a se reflecta și la aceea, ca să dea instrucțiune din obiectele de învățământ.

Comitetul, adoptându vederile comisiei, decide alegerea numai unei învățătoare pentru acum, rămânendu ca postul de directoră a internatului, fără îndatorire de a preda și obiecte de învățământ, să se facă pe altă cale.

Nr. 88. Fiindu timpul înaintat, er pe de altă parte mai avându trebuință de unele informațiuni speciale cu privire la unele dintre concurențe:

— Alegerea formală a învățătoarei se amână pe altă ședință.

(Va urma).

Congresul antisemitic.

A treia ședință a congresului antisemitic din Bucuresci, ce s'a ținutu Joi, a fostu vizitată de multă lume. La desbateri au luat parte și studenți universitari și reprezentanți d'ai societății „Tinerimea română“.

Se dă citire rezoluțiunilor luate în ședința particulară de către comitetul dirigentu, care se resumă în sarcina luată de d. de Biez de a se traduce în limbele europene statutele alianței anti-israelite, cari voru fi obligătoare pentru toate națiunile.

D-lu Manolescu, studentu alu facultății de științe, constată cu părere de rău indiferența arătată de unii față de lucrările congresului. D-sa atinge cestiunea israelită din punctu de vedere comercial și economic. Deplânge starea de decădere a țeranului român, care se lasă a fi exploatat de Evrei și trece la tratarea cestiunii din punctu de vedere naționalist. D-sa dize că în Moldova chiar limba, tradițiunile și obiceiurile au început să degenereze, din cauza prea marelui influențe a elementului iudaic. (Aplause numeroase).

D-lu Savelu Mina, reprezentantul Suceavei, face

tabloulul relelor de cari suferă țera din cauza Evreilor. Oratorul dize între altele că sângele creștinilor e întrebuițat de Israeliți în orecari taine ale lor. La aceste cuvinte, unu domn din publicu protestă și obiectează că cele dize de oratoru nu sunt exacte. Întrerupătorul, care era Evreu, fu scos din sală afară.

D. deputat Butculescu succede la tribună. D-sa reprezintă în modu mai claru ideile ce actualmente există în țera în privința elementului evreu. D. Butculescu recunoșc, că acestu elementu e mai lățitu spre nordul Moldovei, din cauza apropierii de Galiția. Servindu-se de nisece date statistice încă dela 48, oratorul probază cum populația israelită a crescutu din ce în ce mai mult; basându-se pe citațiuni scose din analele societății etnografice universale, d. Butculescu crede că Evrei ar fi în țera aproape în număr de optu sute mii. Făcendu o digresiune și esplicându ceea ce Evreii înțeleg prin țrif și cușer, oratorul esplică cum țeranul moldoveanu e de multe ori silitu a plăti Evreului ca să-i calce vinulu, pe care altfelu nu l'ar pute vinde. În Botoșani și Romanu și în alte orașe din Moldova se vorbește mai multu evreesce decâtu românesc. Chiar acte administrative, cum sunt biletele de acsizu sunt redactate în limba judeă cu caractere evreesce; continuându, oratorul crede că toți Românii voru lua crucea în mână spre a lupta în contra cornului. Multe pasaje din discursul d-lui Butculescu au fostu aplaudate. D-sa finesce prin cuvintele: Trăiescă reprezentanții străini, cari au venit în Bucuresci ca să apere cu noi cauza antisemită!

D-lu Stefanu Nanu, absolventu alu facultății de litere, se ridică în contra slabei organizări ce s'a datu la începutu operei Congresului. Când o așa importantă cestiune se trată într'unu congresu ce se ține în orașul nostru, presa și inteligența trebuie să și dea mâna și să lupte pentru o cauză așa de importantă pentru țera. Ar trebui să se compue unu comitetu din inaltele autorități ale Statului, care să se puie în capulu mișcării. Binevoiescă d. Gherghel, încheie oratorul, să se înconjure de persoane inteligente și desinteresate și noi tinerii declarăm că suntemu gata a ne înrola sub stindardul desinteresării cu ferma hotărare de a lupta în contra lățirii jidovismului în țera.

D-lu Negoescu, profesor din Ploiesci, constată că există o cestiune israelită și va exista pe câtu timpu va fi la Parisu o alianță israelită. D-sa combate teoria umanitară, după care Românii și Evreii fiindu omeni, urmază că Românii sunt Evrei. Soluția d-sa o vede în unirea tuturor. D-sa crede că Evreii trebuiesc tratați după cum dênșii ne trată pe noi; acesta să fiă politica noastră față cu dênșii. Numai astfel vomu scăpa țărâniea din Moldova, care se găsește la discreția jidovilor. Pentru acesta facem apelul la tinerime, și la inteligențele oneste, care nu sunt ținute încă în cleștele elementului judeu.

D. de Biez încheie ședințele congresului printr'o mulțumire la adresa Românilor, la cari a întâlnitu elemente tinere și vigurose, destoinice spre a lupta în contra alianței israelite. Mă duc la Parisu, dize d. de Biez, ca să anunț fraților noștri că aci sunteți încă liberi, stăpâni și puteți să impuneți respectu Evreilor. Să sperăm că și în capitala Franciei unde se află capulu șarpei, acelașu succesu va câștiga cauza noastră. (Aplause frenetice de mai multe ori repetate).

D. președinte Gherghel declară primul congresu anti-semitic închis.

Ultime sciri.

(Telegr. part. ale „Românului“).

Ruscicu, 31 Augustu st. v. Din toate orașele Bulgariei s'au trimis telegrame de felicitare principelui Alexandru, pentru ziua de er, sf. Alexandru.

Vidină, 31 Augustu st. v. O persoană care ocupă o înaltă funcțiune m'asigură că *Englătara va ocupa în curându una din principalele insule ale archipelagului*. În acestu scopu s'a și pornitu flota din Mediterana spre Smirna.

Sofia, 1 (13) Septemvre. Astăzi se deschide Sobrania, o mare agitațiune domnesce aci. Felu de felu de sgomote se răspândesc. Rublile rusesce jôcă unu mare rol. O persoană, care ocupă o înaltă funcțiune, m'a asigurat că Stambulov a declarat că va lua cuvântul spre a deschide adunarea și va comunica deputaților că *Rusia sprijinesce pe ducele de Oldenburg*. Se pretinde că acestu candidat ar fi agreatu chiar de principele Alesandru de Battenberg.

Sofia, 11 Septemvre. Unu Te-Deum s'a celebrat așu dimineță în onorea țarului cu pompa obișnuită. Miniștrii și Regenții, reînțorși la Sofia dela Turnu-Severin astă noapte, asistau la această ceremonie. Nu s'a produsu nici unu incidentu. Doue sute de deputați, amici ai prin-

țului Alexandru, au semnatu o adresă de felicitare Alteței Sale cu ocaziunea zilei Sale onomastice.

Lemberg, 11 Septemvre. — D. Sturza a sositu aci la 2 ore și a plecatu îndat la Lublin.

Strasburg, 11 Septemvre. — Impăratul a trecut în revistă alu 15-lea corp de armată. Ținuta trupelor a fostu din cele mai strălucite. Maiestățile Lor au fostu pretutindenți aclamați cu entuziasm.

Sofia, 11 Septemvre. — Astăzi s'a distribuit drapele regimentelor rumeliote, de către colonelii Mutkurov și Nicolaiev. Mitropolitul a binecuvântat stindardele, apoi, ceremonia fiindu terminată, au defilat trupele. Nu s'a produsu nici unu incidentu.

St. Petersburg, 12 Septemvre. — „Novoje Vremja“, comentându faptul distribuirii drapelelor bulgare regimentelor rumeliote, spune că unirea celor două provincii uu va întâlni fără îndoială nici o obiecțiune din partea Rusiei. Guvernul țarului va comunica de altminteri Sobraniei, ceea ce crede în privința acestei cestiuni.

Berlin, 12 Septemvre. — „Gazeta Germaniei de Nord“ declară că prințul Alexandru hotărise a renunța la tronul Bulgariei înainte ca puterile să fi ridicat cestiunea relativă la pedepsirea conspiratorilor. Diarul berlinesu adaugă că chiar dacă Sobrania ar vota pentru Prințu, puterile semnate ale tratatului din Berlinu nu și voru da probabil adesiunea lor.

Constantinopol, 11 Septemvre. Cale indirectă. Răspunsurile puterilor la circulera ce le-a adresat Pôrta la 7 Septemvre în privința Bulgariei începă a sosi. Ele sunt afirmative și se prevede de altminteri că toate voru fi astfel. Alocuțiunea prințului care făcea aluziune la o campanie ce ar întreprinde Bulgaria în Macedonia a produsu și o rea impresiune. Până acum Pôrta n'are nici unu candidat preferit pentru succesiunea prințului Alexandru. Informațiuni autorizate arată opiniunea publică turcescă din ce în ce mai favorabilă Rusiei. Înțelegerea intimă ruso-turcă, care există acum în principiu, este considerată ca iminentă de faptu.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

SOFIA, 14 Septemvre. — Eri s'a deschis Sobrania. În numele regenței a ținutu Stambulov unu discursu, amintindu de abdicarea prințului Battenberg. Elu apelă la toți Bulgarii să sprijinescă regența spre a scăpa țera din situațiunea critică în care se află în urma celorl întemplate. În fine a anunțat Somarov că câtu mai curându va fi conchemată Sobrania cea mare pentru alegerea prințului. (O voce: Prima noastră cugetare să fiă dedicată prințului absentu! Membrii Sobraniei sculându-se în picioare strigară: Trăiască principele!)

DIVERSE.

Necrologu. — *Radu Radović*, comersante și cetățen român, fostu episcopu parochial și membru alu Eforiei și delegațiunilor școlilor române gr. or. centrale, membru alu Asociațiunii transilvane, pentru cultura și literatura poporului român, și-a încheiat cursul vieții sale plină de activitate în 27 Augustu în etate de 76 de ani, după o bolă îndelungată. Rămășițele pămâtesce ale regretatului defunctu s'au înmormântat Vineri, 29 Augustu (10 Septemvre) în cimiterul cetățenilor români din Gröveru, în Brașov. Fiă-i țerina ușoră și memoria eternă!

Bibliografiă.

Noulu călindaru de casă, pe anul 1887, a apărut deja în tipografia Alexi. Elu este de unu cuprins bogat (93 pagine afară de annciuri) cu mai multe ilustrațiuni, între cari în frunte portretul vestitului vânătoru de urși, Badea Nichita Bloșiu. Afară de partea calendaristică „Noulu călindaru de casă“ cuprinde următoarele: Dinaintea Griviței, novelă istorică — Ilustrațiunile noastre. — Nu se cade. — Nu e pentru cine să gâtesce, ci e pentru cine se nimeresce, proverbu de Th. Alexi. Badea Nichita Bloșiu (biografiă). — „M'am înșelat“ și „Moșu Rôtă“, poezii de Th. Alexi. — Câteva glume. — Călindarul alfabeticu. — Timbrurile ungare. — Poșta ungară. — Tarif telegrafic. — Însemnarea tîrgurilor Poșta, telegrafu și timbrele în România. — Căile ferate. Prețulu unui esemplar 30 cr. v. a.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 13 Septembrie st. a. 1886.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Rentă de aur, Bonuri rurale) and numerical values.

Bursa de București.

Cota oficială dela 30 August st. v. 1886.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Renta română, Banca națională) and numerical values.

Cursul pieței Brașov

din 13 Septembrie st. n. 1886.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Bancnote românești, Argint românesc) and numerical values.

Licitatiune.

Table listing items for auction (Intravilane, Agrii, Livezi, etc.) with their respective values and a total sum.

Din un birt, mai multe edificii de economie, și din dreptul regal de cârciumărit pentru întreg teritoriul comunei.

Acest bun în privința pădurei și a pășunii este segregat. Terminul de licitațiune se face pe 26 Septembrie 10 ore a. m. în comuna Zoltan...

Dacă însă pentru bunul întreg nu se vor afla licitanți, sau dacă suma oferită nu va fi acceptabilă se va licita după parcele în următoarea ordine:

- 1. Pădurea Nrii top. 299 1/2, 299 1/3, 503/5, 504/5, 556/1, un areal de 445 833/1600 jug. și pășunea de pădure Nr. top. 556/2 de 13 405/1600 jug. cu

prețului de eschiamare de fl. 35,000 eventualu numai lemnul cu prețului de eschiamare de fl. 25,000.

2. Dreptul regal de cârciumărit cu intravilanul Nrii top. 62 și 63 de 556 pe care se află birtul, cu toate superedificatele, cu prețului de eschiamare de fl. 7000.

3. Intravilanele de sub Nrii top. 58 59/3 și 60/1 de 2 1578/1600 cu toate superedificatele ce se află pe dâsele cu prețului de eschiam. de fl. 4000.

4. Viea Nr. top. 1189/1 de 3 jug. și grădină în vecinătatea dâsei Nr. top. 1188/1 de 2 503/1600 jug. cu prețului de eschiamare de fl. 1000.

5. Fânașul Nr. top. 716/2 de 28 315/1600 cu prețului de eschiamare de fl. 3000.

6. Fânașele Nr. top. 451, 453 și 454 de 101 1251/1600 cu prețului de eschiamare de fl. 10,000.

7. Agrul Nr. top. 710/1 de 32 1112/1600 cu preț. de esch. de fl. 4,000.

8. Livezile Nrii top. 707 și 708 de 41 1000/1600 cu pr. de es. fl. 3000.

Licitanții au să depună la mână reprezentantului institutului drept vadiu 10% al prețului de eschiamare în numărul său în hârtii de valoare natală la bursă. Prețului cumpărării se poate plăti în rate în decursul de mai mulți ani, după stipulațiunile ce se vor încheia cu direcțiunea inst. Condițiunile mai detaliate se pot ceti la birourile Albinei în Sibiu și în Brașov și la primăria din Zoltan. — In casu de necesitate se va începe licitațiunea și sub prețului de eschiamare, decât vre-unu obiect s'ar vinde însă sub acestu preț, licitațiunea numai după obținerea aprobării din partea Direcțiunei institutului va avea valoare.

Sibiu, 5 Septembrie 1886. DIRECȚIUNEA instit. de cred. și economii „ALBINA.”

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each section contains a grid of train routes, times, and types (omnibus, accelerated, etc.).

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grose.